

Utkast

Stockholm den x 2024

Förvaltningsrätten i Stockholm
avd5.fst@dom.se**Mål nr 5636-24****Karin Gardell Andersson m.fl. ./ Region Gotland ang. laglighetsprövning enligt kommunallagen**

Region Gotland (Gotlands kommun) efterkommer föreläggandet i aktbilaga 13 enligt följande.

1. Inställning och grunder

Region Gotland yrkar i första hand att domstolen avvisar överklagandet eftersom det överklagade beslutet inte är överklagbart enligt 13 kap. 2 § kommunallagen då det är av rent förberedande eller rent verkställande art.

Region Gotland yrkar i andra hand att domstolen ska avslå överklagandet enligt 13 kap. 8 § kommunallagen eftersom, beslutet har tillkommit på lagligt sätt, beslutet rör något som är en angelägenhet för kommunen, regionstyrelsen som har fattat beslutet har haft rätt att göra det och beslutet strider annars inte mot lag eller annan författning.

2. Utvecklande av talan

Heidelberg Materials Cement Sverige AB (nedan Heidelberg Materials) har till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, ingett ansökan om tillstånd till fortsatt och utökad täktverksamhet samt vattenverksamhet vid Slite i Gotlands kommun (mål nr M 9227-23 vid mark- och miljödomstolen). Mark- och miljödomstolen har i en skrivelse den 5 januari 2024, **bilaga 1**, inom ramen för mark- och miljödomstolens s.k. kompletteringsrunda, önskat besked från Region Gotland om Region Gotland anser att ansökningshandlingarna behöver kompletteras av Heidelberg Materials. Sådan skrivelse med samma begäran har mark- och miljödomstolen skickat även till Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen i Gotlands län, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, SLU Artdatabanken, Sveriges geologiska undersökning, Vattenmyndigheten och Södra Östersjöns vattendistrikt. Nästa steg i mark- och miljödomstolens handläggning är antingen att förelägga bolaget om kompletteringar eller att kungöra ansökan.

Region Gotland är enligt 22 kap. 6 § miljöbalken den kommun som för talan för att tillvarata miljöintressen och andra allmänna intressen inom kommunen. Det motiverade mark- och miljödomstolen att till Region Gotland skicka ovan nämnda skrivelse liksom medför det en skyldighet för Region Gotland att efterkomma domstolens skrivelse.

Region Gotland har genom egen kompetens i relevanta sakområden tillsammans med anlita hydrogeolog Helen Eklund vid Sweco Sverige AB (sakkunnigutlåtande, se aktbilaga 7) arbetat fram ett yttrande, vilket Region Gotland den 6 mars 2024 ingav till mark- och miljödomstolen, se **bilaga 2**. Yttrandet och sakkunnigutlåtandet ingavs tillsammans med det överklagade avgörandet, se aktbilaga 6, d.v.s. Regionstyrelsens beslut (se § 50) om att till mark- och miljödomstolen ge in förslag till yttrande som via undertecknads försorg skulle inges till mark- och miljödomstolen.

Region Gotland har således efterkommit mark- och miljödomstolens begäran. Innehållet i yttrandet har föregåtts av överväganden av personer som har kompetens i de miljöfrågor och den miljöpåverkan som redovisas i Heidelberg Materials ansökan med tillhörande underlagshandlingar. Materialet är omfattande. Anlita hydrogeolog tillhandagår Region Gotland sedan 10-talet år med stöd i hydrogeologiska frågor, bl.a. vad gäller miljöprovningar av aktuellt slag. Det förhållandet att Heidelberg Materials nu anlitar personer som arbetar inom Sweco och i frågor med miljökompetens inom andra ämnesfält än hydrogeologi innebär inte att påstådd jävssituation föreligger. Klagandena synes bygga det påståendet endast på att de inte ansluter sig till Helen Eklunds bedömning gällande Tingstäde träsk. En sådan avvikande bedömning kan inte skapa påstådd jävssituation.

Klagandena påstår att Region Gotland genom att använda Helen Eklund skulle gynna Heidelberg Materials i förhållande till övriga kommunmedborgare, vars intressen hotas av Heidelberg Materials verksamhet, och anger att konsultbolaget Sweco har anlåtats av Heidelberg Materials för att bolaget av mark- och miljödomstolen ska få sökt tillstånd. Detta är inte en korrekt beskrivning. Det korrekta är följande.

Region Gotland har genom sitt yttrande till mark- och miljödomstolen inte gynnat Heidelberg Materials och inte heller missgynnat några kommunmedborgare. Det beror på att Region Gotland yttrat sig i en s.k. kompletteringsrunda (svaret på mark- och miljödomstolens fråga om bolagets ansökan i någon del behöver kompletteras), vilket är ett förfarande som inga enskilda inbjuds till av mark- och miljödomstolen. De enskilda kommunmedborgarna som berörs av bolagets sökta verksamhet kommer dock att ges möjlighet att i den fortsatta prövningen inkomma med yttrande efter det att mark- och miljödomstolen kungjort ansökan. De enskilda kommunmedborgarna kommer även därefter att ges möjlighet att yttra sig över de yttranden och kompletteringar som Heidelberg Materials under målets skriftliga handläggningsdel kommer att inge. De kommer också ges möjlighet att delta vid huvudförhandlingen. Härtill kommer att de enskilda som bedöms klagoberättigade har möjlighet att överklaga en kommande dom. Region Gotlands yttrande medför således ingen rättsförlust för klagandena

eller några andra kommunmedborgare. Det är mark- och miljödomstolen – och inte Region Gotland eller Sweco – som avgör om tillstånd ska meddelas eller inte och det oavsett vilka konsultbolag som parterna i målet anlitat. Det är mark- och miljödomstolen som enligt lag ska pröva bolagets ansökan.

Region Gotland har således yttrat sig till mark- och miljödomstolen i sin egenskap av kommun utan att det minskar enskildas rätt att yttra sig i senare skede i miljöprövningen. Det överklagade beslutet är fattat av de personer (politiker) som ingår i regionstyrelsen. Det förhållandet att klagandena inte synes ansluta sig till sakinnehållet i Region Gotlands yttrande medför inte att det överklagade beslutet är behäftat med någon felaktighet som medför att det ska upphävas med stöd av kommunallagen. Klagandenas möjlighet att påverka Heidelberg Materials verksamhet/kommande verksamhet består i att de själva yttrar sig till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, över bolagets kommande ansökan efter det att mark- och miljödomstolen kungjort ansökan. Påstått jäv föreligger inte.

Region Gotland får slutligen påpeka följande. SGU:s yttrande i aktbilaga 4 är daterat den 1 juni 2020 och är således ett yttrande i en tidigare prövning. Därefter har Heidelberg Materials sökt och erhållit nytt tillstånd, i vilken prövning redovisades och prövades påverkan på Tingstäde träsk, se dom den 13 december 2022, **bilaga 3**. Det av klagandena ingivna yttrandet från SGU saknar således betydelse.

Till stöd för att det överklagade beslutet är av rent förberedande art eller rent verkställande art får framhållas: Skyldigheten att yttra sig grundar sig på mark- och miljödomstolens önskemål och handläggning. Yttrandet i sak innefattar inte någon mer självständig prövning utan utgörs endast av Region Gotlands synpunkter på om Heidelberg Materials ansökningshandlingar behöver kompletteras av bolaget. Region Gotland får hänvisa till förvaltningsrättens beslut den 19 februari 2024 i mål nr 22076-23.

Som ovan

Karin Hernvall

Bilagor

- Bilaga 1** Skrivelse den 5 januari 2024 från Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, till Region Gotland.
- Bilaga 2** Region Gotlands yttrande den 6 mars 2024 i mål nr M 9227-23, Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen.
- Bilaga 3** Dom den 13 december 2022, mål nr M 2724-22, Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen.